

แถลงการณ์

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล

Index: ASA 16/3575/2559

10 มีนาคม 2559

เมียนมา: ยุติการปราบปรามที่รุนแรงต่อนักศึกษา

หนึ่งปีหลังตำรวจใช้กำลังปราบปรามกลุ่มนักศึกษาที่ชุมนุมในเมืองเล็ดปาต้อง ภาคพะโค เมียนมา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการชุมนุมอย่างสงบ เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2558 ทางกรมเมียนมายังคงปราบปรามผู้นำนักศึกษาและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างรุนแรงต่อไป โดยในช่วงสองเดือนที่ผ่านมา มีการจับกุมและตั้งข้อหาเพิ่มเติมต่อผู้นำสหภาพนักศึกษา ผู้ประท้วง และผู้สนับสนุนนักศึกษากลุ่มดังกล่าวอย่างน้อยแปดคน ขณะที่ผู้เข้าร่วมการชุมนุมอย่างสงบของนักศึกษาอีกหลายคนก็ยังคงถูกควบคุมตัวเพื่อรอการไต่สวนของศาลด้วยข้อหาที่มาจากแรงจูงใจทางการเมือง

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล เรียกร้องทางการเมียนมาให้ปล่อยตัวผู้นำนักศึกษาและผู้สนับสนุนโดยทันทีอย่างไม่มีเงื่อนไข เพราะพวกเขาถูกควบคุมตัวเพียงเพราะการเคลื่อนไหวอย่างสงบ นอกจากนี้ เรายังเรียกร้องทางการเมียนมาให้ถอนฟ้องคดีทั้งหมด ทั้งต่อผู้ที่ยังถูกควบคุมตัวอยู่และผู้ที่ได้รับการประกันตัวออกมาแล้วก่อนหน้านี้

การตั้งข้อหาเพิ่มเติม

วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2559 **นิลา เต็ง (Nilar Thein)** สมาชิกกลุ่ม *88 Generation Peace* และ *Open Society* ซึ่งเป็นอดีตนักโทษทางความคิด ถูกเจ้าหน้าที่จับกุมและตั้งข้อหาประท้วงโดยไม่ได้รับอนุญาต ตามมาตรา 18 ของ *พระราชบัญญัติการชุมนุมและการเดินขบวนโดยสงบ (Peaceful Assembly and Peaceful Procession Act)* **นิลา เต็ง** มีบทบาทในการประท้วงอย่างสงบอีกเหตุการณ์หนึ่งที่กรุงย่างกุ้งเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2558 ซึ่งเป็นการเดินขบวนให้กำลังใจผู้นำนักศึกษา แต่ทางการเมียนมาเพิ่งจะออกหมายจับเธอเกือบหนึ่งปีหลังจากนั้น คือในวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2559 ที่ผ่านมา ปัจจุบัน เธอถูกควบคุมตัวที่เรือนจำอินแสง กรุงย่างกุ้ง โดยไม่ขอใช้สิทธิประกันตัว

ในเดือนเดียวกันนั้น ทางกรมเมียนมาได้ตั้งข้อหาเพิ่มเติมอีกหลายข้อหาต่อ **เฟี้ยว เฟี้ยว อ่อง (Phyoe Phyoe Aung)**, **ลิน เต็ต เน (Lin Htet Naing)** และ **นันดา ซิต อ่อง (Nandar Sitt Aung)** ซึ่งต่างเป็นผู้นำสหภาพนักศึกษา ฐานเข้าร่วมการชุมนุมอย่างสงบโดยไม่ได้รับอนุญาตเพื่อคัดค้าน *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ* ซึ่งประกาศใช้ในปี 2557 และตั้งแต่ปี 2558 ทั้งนี้ ทั้งสามคนถูกควบคุมตัวอยู่แล้วตั้งแต่ถูกรัฐใช้กำลังเข้าปราบปราม ซึ่งหากศาลตัดสินว่ามีความผิดจริง พวกเขาอาจต้องโทษจำคุกนานหลายปี เนื่องจากเป็นผู้นำจัดการชุมนุมเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2558 ในหลายพื้นที่ของเมืองเล็ดปาต้องและกรุงย่างกุ้ง

เมื่อเดือนมกราคม 2559 ที่ผ่านมา ยังมีการตั้งข้อหาตามมาตรา 18 ของพระราชบัญญัติการชุมนุมและการเดินขบวนโดยสงบต่อผู้นำนักศึกษาอีกสี่คนที่จัดการเดินขบวนอย่างสงบที่ภาคมัณฑะเลย์ ในโอกาสครบรอบหนึ่งปีของการเดินขบวนครั้งใหญ่ของนักศึกษาเพื่อต่อต้านพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

การจับกุมและการตั้งข้อหาเพิ่มเติมล่าสุดต่อผู้นำนักศึกษา ผู้ประท้วง และผู้สนับสนุนดังกล่าว เป็นสัญญาณเตือนที่น่ากังวลว่าตำรวจเมียนมายังคงสามารถใช้ และจะใช้กฎหมายเผด็จการเพื่อจับกุม ควบคุมตัว ตลอดจนดำเนินคดี

ต่อนักเคลื่อนไหวทางการเมืองโดยสงบต่อไป แม้ว่ารัฐบาลใหม่จะขึ้นสู่อำนาจในช่วงต้นเดือนเมษายน 2559 ที่จะถึงนี้ แต่ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2551 กองกำลังตำรวจและฝ่ายบริหารงานยุติธรรมจะยังคงอยู่ใต้อำนาจของกองทัพต่อไป

หนึ่งปีผ่านไป การควบคุมตัวของหลายคนปราศจากสัญญาว่าจะยุติลง

หนึ่งปีหลังการจับกุมเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2558 ผู้นำนักศึกษา 45 คนยังคงถูกควบคุมตัวในเรือนจำทหาราวดีเพื่อรอการไต่สวนของศาล พวกเขาอาจต้องโทษจำคุกหลายปีเนื่องจากเข้าร่วมการชุมนุมอย่างสงบที่ผิดปาด่อง นอกจากนี้ ผู้นำสหภาพนักศึกษาอีกหกคนซึ่งจัดการชุมนุมเพื่อประท้วงการปราบปรามนักศึกษาในวันเดียวกันที่กรุงย่างกุ้งยังคงถูกตั้งข้อหาจากบทบาทในการจัดการประท้วงดังกล่าว โดยสามคนในนั้นถูกควบคุมตัวในเรือนจำอินเส่ง กรุงย่างกุ้ง ส่วนอีกสองคนถูกควบคุมตัวในเรือนจำมินจ่าน ภาคมัณฑะเลย์ เพื่อรอการไต่สวนคดี

การควบคุมตัวต่อเนื่องเป็นเวลานานเป็นการละเมิดสิทธิที่จะมีเสรีภาพส่วนบุคคลและสิทธิที่จะได้รับการไต่สวนโดยไม่ชักช้าเกินควร ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรม ปรากฏอยู่ในข้อ 10 ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights - UDHR)

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ยังสังเกตพบว่าหนึ่งปีผ่านมา ยังไม่มีการสอบสวนที่เป็นอิสระ รอบด้าน และเป็นกลาง ต่อข้อกล่าวหาที่ระบุว่าตำรวจใช้กำลังเกินกว่าเหตุในการปราบปรามการชุมนุมเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2558 ดังกล่าวด้วย แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล จึงเน้นย้ำให้ทางการเมียนมาสอบสวนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและรับรองว่าผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบจะต้องได้รับการไต่สวนคดีที่สอดคล้องกับมาตรฐานว่าด้วยความเป็นธรรมระหว่างประเทศ

ข้อมูลพื้นฐาน

สภาเมียนมาผ่านร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเมื่อเดือนกันยายน 2557 นับแต่นั้นมา บรรดานักศึกษา ผู้นำ และผู้สนับสนุนต่างเรียกร้องให้มีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าว โดยพวกเขาระบุว่าเป็นกฎหมายที่จำกัดเสรีภาพทางวิชาการ ในเดือนกุมภาพันธ์ 2558 กลุ่มนักศึกษาได้จัดการเดินขบวนพร้อมกันในสี่พื้นที่ทั่วประเทศ โดยนัดหมายจะมารวมตัวกันที่กรุงย่างกุ้ง ซึ่งเป็นเมืองเอกของประเทศ อย่างไรก็ตาม พวกเขาได้พักการเดินประท้วงระหว่างที่ตัวแทนเริ่มการเจรจากับรัฐบาลและรัฐสภาเพื่อแก้ไขกฎหมายดังกล่าว เมื่อการเจรจาล้มเหลวในช่วงต้นเดือนมีนาคม 2558 ผู้นำนักศึกษาที่เมืองเล็ดปาด่องจึงประกาศว่าจะเริ่มเดินเพื่อเข้าสู่กรุงย่างกุ้งอีกครั้งแต่ถูกตำรวจขัดขวาง มีการเผชิญหน้าระหว่างตำรวจกับนักศึกษานานแปดวัน

การเผชิญหน้ายุติลงเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2558 เมื่อตำรวจใช้กำลังสลายการชุมนุมอย่างสงบของกลุ่มนักศึกษา ประจักษ์พยานให้ข้อมูลกับแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ว่ามีบางคนพยายามฝ่าแนวกันของตำรวจ เป็นเหตุให้ตำรวจเริ่มใช้กระบอกทุบตีผู้ชุมนุมและบางคนล้มลงกับพื้น มีการจับกุมนักศึกษา ผู้นำ และผู้สนับสนุนกว่า 100 คนในวันนั้นและมีการตั้งข้อหาอาญากับผู้ประท้วง 81 คนจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ไม่มีข้อมูลว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจรายใดได้รับการไต่สวนคดีกรณีการปฏิบัติมิชอบด้านสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้น